

KIS FERENC-VILLÁNYI KÁROLY

Eltelt egy év a választások óta, és a közvélemény-kutatások szerint a kormány népszerűsége a sorozatos botrányok ellenére viszonylag magas. Ön szerint mi a magyarázata ennek?

– Két alapvető oka van. Egyrészt még erőzik annak az elsősorban az önkormányzati választások megnyerését célzó, gazdaságpolitikailag nehezen indokolható pénzosztogatásnak a hatása, amelyet a Medgyessy-kormány a hivatalba lépése után végrehajtott. Való igaz, az utóbbi időszak legnagyobb mértékű béremelése zajlott le. Ezzel szemben még csak ezután válnak érzékelhe-

mekkora árat kell fizetniük nem csupán a kormányváltásért, hanem az azt követő egy esztendő kormányzás nélküli lefolyásáért. Mindenesetre elgondolkodtat, hogy ez a kormány hetente három olyan szarvashibát követ el, amelyek közül minden normális demokráciában egybe is belebukhatna.

– *Mondana egy példát?*

– Olyan hibát, amit Paks ügyében elkövettek, szerintem egyetlenegy kormány sem élne túl az Európai Unió jelenlegi tagállamaiban. Nem arról beszéltek, hogy nem törtenhet üzemmárvagy atomerőműben, például Franciaországban, de azt nehezen tudom elképzelni, hogy a francia kormány bármikor behajrudjon saját polgárainak a

besoroló polgári szavazókról, miközben a baloldalon az MSZP meg az SZDSZ szemléletmódját minden gesztusában, megnyilatkozásában valamiféle nemzetköziséget képvisel. Nem olyan hosszú az út a proletár internacionalizmus felé, mint az övék. Mi azt gondoljuk, létezik közös, valamilyen társadalmi igazságosság, amelynek megvalósításáért az államnak be kell avatkoznia, hiszen a piac nem mindenható. A másik oldal képviseli a magyarországi nagytőkét, a verseny minden korlától mentes szabadságát, ugyanakkor krokodilkönnyeket hullajt azokért, akiket állandóan valamilyen állami köldökzinórón keresztül kell táplálni, segílyezni. Ha nem lennének olyan emberek Magyarországon, akiket segílyezni kell, akiket meg lehet vásárolni tizenkilencezer forintot egyszeri nyugdíjtámogatással meg ehhez hasonló gesztusokkal, akkor a baloldalnak felkopna az álla. Tehát ők érdekeltek a tömegek szegénységben tartásában. Mi pedig a polgárosodásban vagyunk érdekeltek, vagyis minél szélesebb legyen az a középosztály, amelyik a saját lábán megállva képes arra is, hogy közösségeinek az elesetteit támogassa.

– *Vannak, akik úgy gondolják: a Fidesz koalíciós partner nélkül nem lesz képes kormányt alakítani a következő választások után.*

– Ez egy olyan imamalomszerűen ismételt hipotézis, amelyet a 2002-es választások nem igazoltak. Az eredmények legfeljebb azt mutatják, hogy például a szétesett kisgazdapárt szavazóinak jelentős része, miközben érzelmileg már elszakadt saját pártjától, nem volt képes ezt feldolgozni, és egy másik politikai erőre szavazni, legalábbis az első fordulóban.

– *Az MDF vezető politikusi szerint azonban ma is polgári kormánya lenne az országnak, ha a Fidesz mellett ott lenne egy 5-8 százalékos, önálló partner.*

– Ez a gondolkodásmód azt feltételezi, hogy irrasztalnál, vonalzóval, körzővel meg lehet tervezni a választói paletta felosztását. A Fidesz működjön közre saját „kistésvérének” felnevelésében is, hogy garancia legyen arra, ez a párt stabilan az ötszázalékos küszöb fölött tud majd szerepelni. Mikor lehet biztosra venni, hogy egy ilyen pártot sikerült kreálni? Azt pedig végképp elképzelhetőnek tartom, hogy egyesek ezt úgy gondolják: majd baloldaltól leszakadó szavazókat sikerül megnyerni, a Fidesz és a középső, ingatag, bizonytalan rétegek közé ékelődve. Ha nem is olyan emberek reprezentálnák az MDF-et, akiket ma a balliberális sajtó ajnározza és a nemzet bölcsének nevez, noha néhány éve még a szélsőjobboldal reprezentánsaként állította be őket, akkor még mindig ott van az a probléma, hogy minél kevésbé biztos egy szavazó a dolgában, annál inkább hajlamos az erőre, az erős pártokra szavazni. Megítélésem szerint a baloldali koncepciója az, hogy a Fidesznek kell egy saját maga és a baloldali tábor közötti szövetség. Mindez egyetlen dolgot eredményezne biztosan: a baloldali koncepciójának megfelelően megakadályozná, hogy az MSZP-ben csatlódott, a kormányzásból kiábrándult szavazók a Fideszre tudjanak szavazni. Ugyanis az a kommunikáció, amit ennek jegyében a ma polgárainak mondott politikuskok egy része produkál, valójában az MSZP által sulyokolt sztereotípiák hitelesítése, megerősítése erről az oldalról. Amikor Bächer meg Galló fasiszta, antiszemita, csöcselékezik, és közben a polgári politikuskok egy része arról beszél, hogy mérsékelt, kiegyensúlyozottabb, higgadtabb politikára van szükség a polgári oldalon, ez a kettő a bizonytalan szavazók füleiben ugyanazt jelenti.

– *A Nemzeti Kör által Orbán Viktorral írt level egybees az utolsó mondatával. A neves polgári értelmiségiek szerint a Fidesznek jó lenne megszabadulnia a radikális, szalonképtelen jobboldali sajtóorgánumoktól, publicistáktól. Egyetért ezzel?*

– Mindig elképeszt, amikor a baloldali gondolkodásmód lenyomata tükröződik vissza olyan emberek fejében, akik vitán felül tiszteletré méltó módon a polgári gondolkodás jegyében élték le az életüket. Kétségbe is ejt, mert Illyés Gyula verse jut eszembe: „néznél, de csak azt látod, mit ő eléd varázsolt”. A polgári sajtóban senki likvidálását nem tartotta egyetlenegy tolforgató sem kívánatos dolognak, ami a másik oldalon azért előfordult. Itt még nem írtak olyat, hogy a másik oldal tüntetőibe egyszerűen bele kellene lőnie a rendőrségnek, mi-

közben a kormánypárti sajtóban naponta minősítenek bennünket és azt a 2,3 millió embert is fasiszta, csöcselékeknek, akik egyszerűen csak a saját értékeik mellett akarnak kiállni. Még ha igazak lennének is a Nemzeti Kör leveleiben szereplő kritikák, vajon miért gondolja azt bárki – pláne a polgári oldalon –, hogy ezek a sajtóorgánumok kezi vezérléssel működnek, és Orbán Viktornak kell megoldania ügymond a problémákat. Főszerkesztői értekezleteket kellene összehívnia, mint hajdan Aczél elvtársnak? Megint a másik oldal sztereotípiáit erősítik meg. Ha az a kérdés, hogy szerintem elégedettek lehetünk-e minden esetben azzal, amit az egyébként szerény lehetőségekkel rendelkező jobboldali, polgári sajtó tesz, akkor az a válaszom, hogy nem. Bizonyára – ízlésem szerint – minden lapszámban tudnék valami kivételalót találni, akár a Magyar Nemzetet, akár a Demokratát, akár a Heti Választ nézem. De – minden jó szándék ellenére – e tiszteletré méltó értelemiségiek a maguk mértékletességével ugyanabba a hibába esnek, mint amibe a táborunk jó néhány radikálisan gondolkodó tagja esik: azt hiszik, hogy a világon mindenkinek ugyanolyan fejfel kell gondolkodnia, mint amilyen az övék.

– *Térjünk át egy másfajta kritikára, amit szombaton Visegrádon a Jobboldali Demokraták Társaságának gyűlésén fogalmaztak meg részben a Fidesz parlamenti munkájával kapcsolatban, de elhangzott az is, hogy túlságosan Orbán Viktor köré szerveződik a párt. Másrészt néhány sajtóorgánum tudni véli, hogy Áder János ezért az utóbbi hetekben háttérbe vonult. Létezik ilyen konfliktus?*

– Először is, Áder János nem vonult háttérbe, aki a parlamenti közvetítéseket figyeli, láthatja, hogy rendszeresen tolmácsolja a Fidesz véleményét az országgyűlésben. Kommunikációs szempontból ma ő a leggyakrabban szereplő és ebből fakadóan legnagyobb súlyú vezetője a pártnak. Továbbra is frakcióvezető marad, és az ügyvezető elnökség tagja lesz. Abban pedig nincs semmi új, hogy nem minden kérdésben értünk, értettünk egyet a párt szervezeti átalakítása kapcsán. Mint máskor, úgy most is, amikor különböző kompromisszumok mentén kialakult a közös vélemény, akkor azt az is kötelezőnek tartja magára nézve, aki egyébként részletkérdésekben más álláspontot képviselt. Én sem osztottam feltétlenül minden részletben Orbán Viktor koncepcióját, amelyet indulásként megfogalmazott a párt átalakítására vonatkozóan. De nem merném azt állítani, hogy minden kérdésben az én véleményem, illetve Áder Jánosé rendelődött alá annak, amit a volt miniszterelnök, leendő pártelnök képviselt.

– *Képviselőket, megyei elnököket folytatott beszélgetések során visszatérően hangzott el: problémásnak látják, hogy az egyéni választókerületi elnököket gyakorlatilag, bizonyos döntési mechanizmus után, a leendő elnök nevezheti ki.*

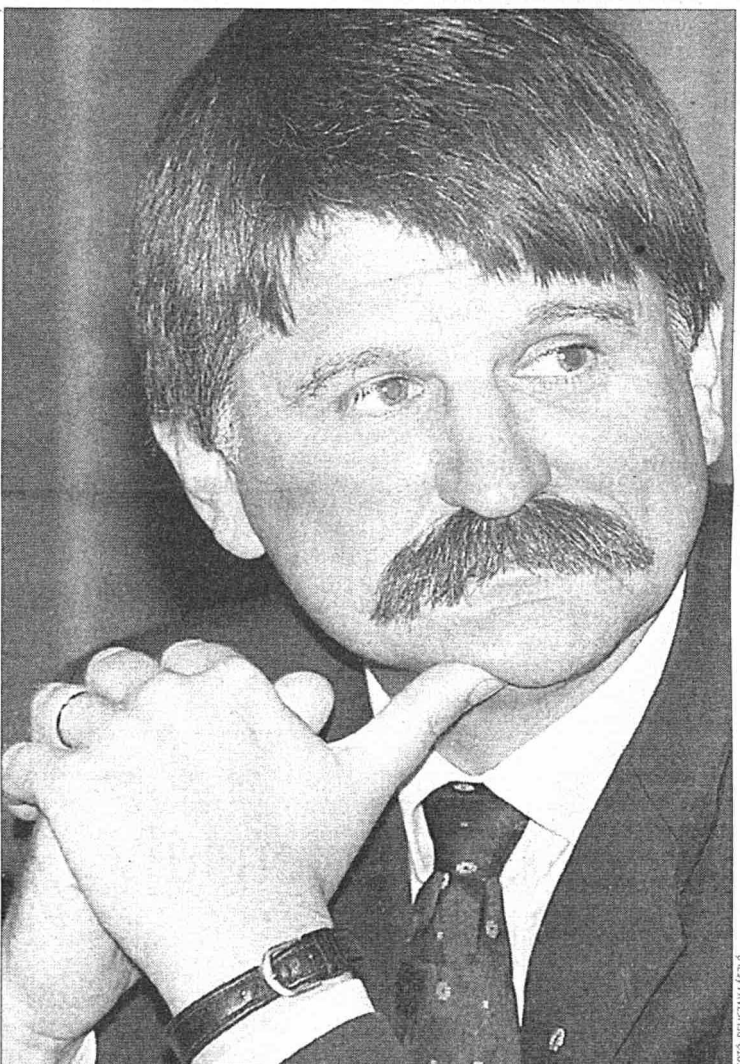
– Az országos választmány által befogadott módosítói indítványok között szerepel egy olyan, amely szerint vita esetén nem az elnök, hanem az ügyvezető elnökség jelöli ki a választókerületi elnököt. Nem lesz olyan értelemben egyszemélyes ez a döntés, mint amilyennek szeretnék ezt sokan beállítani. Kétségtelen azonban, hogy azoknak a jelölteknek, képviselőeknek, vezetőknek van okuk a versenytelő való félelemre, akik az elmúlt években elmulasztották, hogy saját maguknak a választókerületükben olyan bázist szervezzenek, amelyre minden körülmények között, minden kampányban biztos támaszkodhatnak. A tavalyi áprilisi kudarc legfőbb tanúsága az volt, hogy éppen ebben a fizikai erőben, szerveztségben verték meg a polgári oldalt.

– *Úgy írták, nemcsak az MSZP, hanem a Fidesz is új székház után néz.*

– Attól, hogy a csiga kibújik a házából, még csiga marad. Ennyit az MSZP tragikus emlékü székházának a felcsereléséről. Végül is a Fidesz székháza is eléggé rossz emlékü, hiszen Kovács László és Medgyessy Péter politikai pályájának hajdani, felfelé ívelő szakaszában ez az épület volt az Állami Egyháziügyi Hivatal, vagyis az egyházi ávo székhelye. Itt megsem az áporodott ötvenes évekbeli levegő párolog a falakból, hanem annak a polgári kultúrának az emléke, érzülete, ami ezt az egyébként szép épületet létrehozta. Ha mi rászánjuk magunkat a későbbiek során, hogy ezt a székházat feladjuk és egy másikat keressünk helyette, akkor az csak azért lesz, mert ezt kinőtűtük.

A Fidesz stílusán nem kell változtatni

Kövér László: A baloldaliak és a liberálisok táborát a Semmi homogenizálja

szembe egy ilyen jelentőségű ügyben. A magyar demokrácia mélypontját értük el a László Csaba-féle APEH-adatrablás idején, és a magát balliberálisnak vagy függetlennek minősítő, a szabadságjogok veszélyeztetésére általában hiperérzékeny értelmiségnek ehhez egy szava nem volt.

– *Várható-e változás a párt stílusában, hogy meg tudjanak nyerni újabb szavazókat? Nyilván ezt szolgálja két olyan alelnök kiválasztása, akik úgymond a mérsékelt, középen álló szavazókat tudják megszólítani. Ugyanakkor a Fidesz bázisának egy része radikálisabb politizálást vár.*

– Semmiféle fordulatra nem kell számítani, mert ennek megítélés szerint nincs különösebb értelme. Én eddig sem tartottam a Fidesz stílusát olyan radikálisnak, amelyhez képest valami mérsékelt fordulatra lenne szükség, de fordítva is igaz ez. Nem a stílust kell módosítani, hanem tartalmi változásoknak kell megtörténni. Az a kérdés, a Fidesz képes-e intézményesíteni azt az egyre több emberben érlelődő felismerést, miszerint a közéletnek nem az emberek fölött, hanem közöttük kell zajlania, vagyis hogy be tudja-e vonni játékosként azokat az embereket, társadalmi csoportokat, akik eddig csak a pálya széléről kiabáltak be. Schmitt Pál belépése ilyen értelemben valóban szimbolikus változást jelent, Pokorni Zoltán alelnökké választása pedig inkább a folyamatosságot mutatja.

– *Nem tartanak attól, hogy a sokszínűség, a kapuk szélesre nyitása komoly feszültségeket okoz?*

– Tisztában vagyunk azzal, hogy a polgári oldalon egy széles platformon álló néppárt működtetése, egyben tartása sokkal nehezebb feladat, mint hasonló kialakítani a baloldalon. Egyszerűen azért, mert a polgári oldalon, mondhatom úgy is, a jobbik oldalon értékek, elvek, erkölcsi parancsok határozzák meg az emberek gondolkodását. Van pozitív képük a világról, és ez bizony különbözik még akár az egy táboron belül lévő más emberek részletekbe menő elképzeléseitől is, ami okvetlenül vitákat szül. Úgy könnyű politikai tábort verbuválni, ha ezt a táborát a másik oldal fasiszta, csöcselékezése, muccsaizása tartja össze vagy a minden kötöttségtől való irtózás. A baloldaliak és a liberálisok szabadsága a mindentől való függetlenség szabadsága. Őket, az ő táborukat a Semmi homogenizálja. A mi általunk felfogott szabadság pedig a valamiért való szabadság. De hogy mi az a cél és hogyan kellene elérni, ebben a jobboldal vitaközé képet mutatott idáig is, és ez ezután is így lesz. Nem lenne szükségszerű, hogy a polgári, nemzeti oldal egy politikai pártban tömörüljön, ha a magyar választójogi rendszer nem olyan lenne, amilyen. A kétpólusúvá váló rendszer azért alakult ki, mert a választók belátták, hogy az adott feltételek mellett az erőre érdemes adni a voksukat.

– *A kérdés az, hogy kialakítható-e közös nevező a teljes polgári-nemzeti oldalon.*

– Vannak olyan stabil értékek, elemek a jövőképeinkben, amelyek vitathatatlanul közelebb vannak egymáshoz, mint a táborok a másik oldaltól. Mi nemzetben gondolkodunk, akár radikális gondolkodású szavazókról legyen szó, akár a magukat nemzeti liberális, szabadelvű platformhoz

Nem stílusváltásra, hanem tartalmi változtatásokra van szükség az átalakuló Fidesz – Magyar Polgári Pártban – jelentette ki Kövér László, aki a mai pártkongresszus kapcsán nyilatkozott lapunknak. A Fidesz országos választmányának elnöke úgy véli, ez a kormány hetente három olyan szarvashibát követ el, amelyek közül minden normális demokráciában egybe is belebukhatna.

tővé azok a negatív következmények, például a gáz- és a gyógyszerár-emelés vagy az elbocsátásokból fakadó hátrányok, amelyek formájában a korábban kapott pénzeket a magyar társadalom majd kénytelen lesz visszafizetni. A másik tényező az, hogy a média balra húzó részében a választások után kiadták a jelszót, volt, aki ezt szemérmetlenül le írta: a hivatalban lévő kormány minden hibát büntetlenül elkövethet, egyetlenegy dolgot leszámítva, hogy a Fidesz visszaemerdje a hatalomba. Lehet ezt olvasni nap mint nap különböző publicistákban, akár Galló Béla, akár Bächer Iván követei is ezt el a maga szörnyűsége módján. Az udvarhú sajtómunkások maguk írják le például azt, hogy az MSZP-SZDSZ kormány a nagytőke kormánya. Rosszul kormányoz, megszegi az ígéreteit, hitelét kockáztatja, amikor az otthoneremtési támogatást – szemben a választási ígéreteivel – megnyirbálni készül. De még mindig jobb – mondják az említett publicisták –, mint a fasiszta, antiszemita, szélsőséges és hasonló jelzőkkel illetett Fidesz. Ilyen gátlástalan, minden korábbi mélységet alulmúló médiakezelés ellen a Fidesz eddig nem találta meg az ellenszert.

– *Akkor mitől változhat a helyzet?*

– Sajnálatos módon hamarosan elérkezhet egy fordulat. Azért mondom, hogy sajnálatos, mert lehet, hogy a nagyon közeli jövőben nagyon sokan rá fognak döbenni,